

Undervisningsmateriale og workshopbeskrivelse

IMS, KVINFO og LGBT+ Danmark – Ungdommens Folkemøde 2020

Samfundsudfordring:

- **Organisationer:** LGBT+ Danmark, International Media Support (IMS) og KVINFO
Titel: Er du, hvad andre siger om dig?
- **Organisationsbeskrivelse:** Betyder det noget, hvordan vi taler om vores køn og seksualitet? Og er vi med til at inkludere eller marginalisere andre mennesker, når vi taler om dem på bestemte måder? Det er spørgsmål, vi til dagligt arbejder med hos organisationerne LGBT+ Danmark, International Media Support (IMS) og KVINFO. På Ungdommens Folkemøde 2020 er vores mål at give eleverne en unik mulighed for at sætte ord, fordomme og stereotyper på hinanden - og at bryde dem ned igen.
- **Samfundsudfordringen:** I Danmark har vi lov til at være dem, vi er. Vi kan klæde os, som vi vil, kysse med dem, vi tænder på, og gifte os med dem, vi elsker. Uanset køn og seksualitet. Sådan er det i vid udstrækning ifølge dansk lovgivning.

Men når transpersoner går i stiletter offentligt, kvinder kræver ligeløn på live-TV, eller mænd holder i hånd på gaden, går det ikke altid ubemærket hen. I sådanne samtaler spiller ordene, vi vælger, en magtfuld rolle. For betyder det noget, hvis man siger transperson og freakshow i samme sætning? Kan vores ord være neutrale? Kan vi sige, hvad vi vil, så længe vores intentioner er gode?

Dette emne er ikke kun relevant, når vi snakker om minoritetsgrupper eller kontroversielle emner. Stort set hver dag taler vi alle sammen om andre mennesker, og de taler om os. Vores venner, folk vi ikke kender eller mennesker, som vi ser og hører om i medierne.

Vi udforsker netop denne samfundsudfordring til Ungdommens Folkemøde. Undervisningen fokuserer på samfundsdiskurser og to forskellige mediers fremstilling af transpersoner. Til workshoppen vender vi fokus mod eleverne, der hver især bliver tildelt en karakter, de selv skal være med til at beskrive og lade sig beskrive af andre. Målet er at reflektere sammen over positivt sprogbrug, og hvordan man skaber det.

Mere om organisationerne

- LGBT+ Danmark - Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner er en interesseorganisation med fokus på områderne kønsidentitet og seksuel orientering.
- KVINFO er Danmarks videnscenter for køn, ligestilling og mangfoldighed og samlingsstedet for forskning, viden og information om den moderne ligestillingsdiskussion nationalt og internationalt.
- International Media Support (IMS) er den største udviklingsorganisation for medier i Norden og arbejder i mere end 30 lande på fire kontinenter for at fremme pressefrihed, god journalistik og sikkerhed for journalister.
- Samfundsudfordringen møder vi både i Danmark og i Mellemøsten og Nordafrika, hvor vi arbejder som partnere under det Dansk-Arabiske Partnerskabsprogram (DAPP), som vi deltager i Ungdommens Folkemøde som en del af.
- Dansk-Arabisk Partnerskabsprogram (DAPP) er en del af Danmarks udenrigspolitik i Mellemøsten og Nordafrika, hvor vi forsøger at støtte op om en positiv udvikling i den arabiske verden på områder som fx jobskabelse, pressefrihed, menneskerettigheder, ligestilling mm. Programmet består af store danske NGO'er, der samarbejder med lokale organisationer, så erfaringer og ressourcer bruges bedst muligt.

Kontaktinformation:

For spørgsmål til materialet kan Emma Ellegaard, kommunikations- og programmedarbejder hos KVINFO, kontaktes på +45 50 76 33 52 og emma.ellegaard@kvinfo.dk.

Før undervisningstimen

Eleverne får som lektie inden lektionen at læse en kort tekst og nogle små tekstbidder om "framing", som er et begreb, der dækker over, hvordan sprog former vores opfattelser af vores omverden og dermed vores virkelighed.

Teksterne er henholdsvis en introduktionstekst til bogen 'Tag bladet fra munden' af Jens Jonatan Steen og Gry Inger Reiter og tekstbidder fra bogen 'De svarer ikke' af Christian Kock. Begge tekster tager udgangspunkt i framing i et politisk perspektiv, men med udgangspunkt i de grundlæggende egenskaber, som sprog og ord har.

Teksternes hovedbudskaber er, at ord ikke er neutrale vores sprogbrug afspejler vores intentioner og værdier og præger vores virkelighed. Det er samtidig den tilgang til ord og sprog vi ønsker eleverne tager med videre til undervisningen.

Her er et link til introduktionen fra 'Tag bladet fra munden':

http://wildside.ipapercms.dk/SLFonden/SLforlagene/Samfundslitteratur/Titler/32384/?fbclid=IwAR1fC6yjhoJYMT9P3qE4_qqFwAKADVDiyOABJkmGnEZK70MqixKciqKt5T8&page=6

Det er kun tiltænkt, at eleverne skal læse side 13-15 af introduktionsteksten til 'Tag bladet fra munden'. Derudover er det kun de markerede tekstbidder, som skal læses i teksten 'De svarer ikke', som er vedlagt som Bilag 1 til dette undervisningsmateriale.

Til undervisningstimen

I den nedenstående plan er der sat tid på de givne dele af modulet. Der er bevidst indlagt fem minutter ekstra i tidsplanen til skred eller en lille pause.

1. Introduktion til timen (5 minutter)

- Underviseren fortæller om dagsorden for lektionen og formål.
- Derudover fortæller læreren også kort, hvad Ungdommens Folkemøde er, og at LGBT+ Danmark, KVINFO og IMS står bag dette undervisningsmateriale.

2. Brainstorm (15 minutter)

I timen starter eleverne med en brainstorm-øvelse, hvor de deler alle tanker om, hvad de selv har oplevet af fordomme og "dårlige ord" om samfundsgrupper i aviserne, i deres hverdag, og hvad de ellers kender til det. Disse spørgsmål fungerer som ramme for brainstormen:

- Kan du komme på eksempler på typiske stereotyper, billeder og italesættelser, der rammesætter specifikke samfundsgrupper i medierne?
- Hvad siger dette dig om repræsentation af minoriteter i medierne?
- Hvordan kan disse eksempler bragt op i denne diskussion påvirke disse gruppers tilværelse til daglig?
- Hvordan vil du sige, *du* er repræsenteret i medierne?
- Findes der grænser for ytringsfriheden i forhold til, hvordan vi italesætter andre - specifikke samfundsgrupper - i medierne?

- Hvordan kan sprog og medier forme holdninger af seere/lyttere/læsere? Kan du komme på et eksempel på dette?

(Underviseren vælger selv de spørgsmål, der er mest relevante til den givne klasse)

3. Analyse (30 minutter)

Efter den indledende brainstorm vil eleverne få udleveret en artikel fra IMS' partner Inkyfada i Tunesien og et klip fra TV 2 Østjylland.

Artiklen fra Inkyfada er oversat til dansk til denne undervisningstimes formål og findes som Bilag 2 til dette undervisningsmateriale.

TV 2 Østjyllands indslag kan ses her: <https://www.tv2ostjylland.dk/go-aften-ostjylland/nyt-magasin-homoseksuelle?autoplay=1#player>

Begge indlæg handler om transkvinder. Eleverne ser indslaget og læser artiklen i timen, og derefter skal de analysere de to eksempler i grupper. Underviseren vælger selv et udpluk fra følgende spørgsmål:

- Hvad tænker du er formålet med artiklen fra Inkyfada? Står det klart frem?
- Hvad er det centrale problem, artiklen præsenterer? Hvilke argumenter bliver nævnt for at adressere dette problem?
- Hvilke andre problemer ser du adresseret i artiklen - både fra casens fortælling og måden artiklen er skrevet på?
- Inkluderer forfatteren til artiklen andre syns- eller kritikpunkter?
- Da du så TV 2 Østjyllands indslag, hvad var da dit første indtryk og dine første tanker?
- Hvilke af værtens ord lagde du mærke til? Og hvordan synes du, disse ord *framede* transpersonerne, indslaget handlede om?
- Hvilken holdning, synes du, værten virkede til at have ud fra de ord, han valgte at bruge?
- Hvordan kommunikerer og responderer værten med gæstens måde at se på sagen?
- Cléo forklarer, at transpersoner i det afrikanske land Benin får tøjet hevet af og bliver filmet offentligt. Nogle gange af journalister, der laver såkaldte 'skandale historier'. Hvad siger det dig om framingen af transpersoner i

medierne i Benin? Hvordan kan dette påvirke, hvordan folks holdning generelt er til transperson i landet?

- Cléo husker at være blevet kaldet “skør” og at være blevet fortalt, at “djævelen skal uddrives fra hende”. I TV-klippet, du så, TV 2’s vært sammenlignede transpersoner med et “freak show”. Hvad kan konsekvenserne være for at disse diskurser og frames, som vores sprog former, og hvordan kan dette påvirke behandlingen af transpersoner i forskellige samfund? Kan du komme på andre eksempler, hvor brugen af framing og diskurser har resulteret i specifikke fremstillinger og dermed behandlinger af særlige samfundsgrupper?
- Udover diskriminationen, som Cléo oplever på baggrund af hendes køn, hvilke andre former for diskrimination oplever hun så? Tror du, dette øger den kønsbaserede diskrimination, som hun oplever?
- I Inkyfada-artiklen bliver Cléo kaldt hendes korrekte pronomen: “hende”. TV 2 Østjyllands vært benytter kontinuerligt “ham” til at beskrive en transkvinde. Hvordan kan denne mangel på køns-sensitivitet i medierne være ekskluderende, og hvilken indflydelse kan dette have for eksempelvis transpersoners oplevelse af at høre til i samfundet og være repræsenteret?
- Efter TV-udsendelsen udtalte Eva Kvist (daværende redaktionschef på TV 2 Østjylland) som følge på klager over udsendelsen og interviewet: “Jeg synes ikke, at de anklager om, at det er hadsk og ondsindet, har noget på sig. Vi er selvfølgelig kede af, at nogle har følt sig sårede, men vi har ikke noget at undskylde eller beklage.” (Læs hele artiklen med Eva Kvists udtalelser her: <https://www.tv2ostjylland.dk/ostjylland/tv-2-i-ostjylland-anklages-af-homo-organisationer>)
 - i. Hvis det brugte sprog krænker eller skader nogen og har negative konsekvenser for dem, betyder det så noget, om man har “gode intentioner” eller “dårlige intentioner” for det, man har sagt i medierne?
 - ii. Hvad siger Eva Kvists retorik dig i forhold til hvis ansvar det er, at nogen bliver krænket? Ligger det hos LGBT+-miljøet i denne sammenhæng eller hos TV 2 Østjylland?

(Underviseren vælger selv de spørgsmål, der er mest relevante til den givne klasse)

4. Opsamling på analyse (15 minutter)

Eleverne mødes på klassen og fortæller om pointer, de er noget frem til, igennem deres analyse i grupperne. Læreren stiller spørgsmål til eleverne i plenum om framing af transpersoner i henholdsvis teksten og TV-klippet. Læreren fortæller også kort om Inkyfada, og hvad der er særligt ved deres tilgang - at de er blevet trænet i gender sensitive writing - vigtigt her at understrege det faktum i sig selv, at gender sensitive writing er en ting.

5. Tænkeskrivning (5 minutter)

Eleverne laver kort tænkeskrivning, hvor de samler deres tanker om emnet. De opfordres til at skrive det med udgangspunkt i nogle oplevelser, de kan komme tanke om, de selv har oplevet på egen krop, i deres vennekreds eller set i medierne. De må ikke på noget tidspunkt under de fem minutter stoppe med at skrive.

Formålet med tænkeskrivning er at nedfælde flygtige tanker og refleksioner. Kravet om ikke at stoppe med at skrive underbygger ideen om, at alt som falder en ind er vigtigt. Tænkeskrivning er en metode, som hjælper med at huske tanker og kan gøre en klogere på, hvad man ved, synes, tænker og oplever. Derfor er tænkeskrivning noget, man skriver til sig selv og kan bruges som redskab til samtaler og diskussioner efterfølgende.

6. Diskussion og afrunding på lektionen (15 minutter)

Efter tænkeskrivningen diskuterer eleverne på klassen sammen med deres lærer, hvorfor det er vigtigt, hvordan man taler til og om minoriteter – i medierne, i skolen og i alle andre sammenhænge. Der lægges ikke op til, at eleverne nødvendigvis skal dele ud af alle deres pointer fra tænkeskrivningen 1:1, men ud fra nedenstående spørgsmål, er formålet, at der opstår en fælles refleksion i klassen, som udspringer af, hvad de hver især tænkte på, da de skrev ned.

- Hvilke perspektiver og tanker ramte dig, mens du tænkeskrev?
- Har nogle af dine tanker om sprog og repræsentation ændret sig, siden undervisningstimen begyndte?
- Hvordan har dine tanker i så fald ændret sig?
- Er der noget, du har læst eller tænkt over i denne time, du oplever som særligt udfordrende at få hånd om? Hvis ja, hvorfor tror du, det er sådan?

(Underviseren vælger selv de spørgsmål, der er mest relevante til den givne klasse)

Til workshoppen: ”Er du, hvad andre siger om dig?”

Hos LGBT+ Danmark, KVINFO og IMS deler vi et fælles overlap i vores arbejde, når det kommer til sprog, og hvordan vi bruger det i vores daglige arbejde til at tale om emner som køn, ligestilling, seksualitet, ytringsfrihed, repræsentation og minoriteter i Danmark og i vores arbejde ude i verden, eksempelvis Mellemøsten og Nordafrika, hvor vi alle har lokale partnere under det Dansk-Arabiske Partnerskabsprogram.

Derfor handler vores workshop om sammen med eleverne at sætte ord på forskellige grupper i samfundet for at blive tydeligere på, hvilke ord der er stigmatiserende, hvorfor, og hvordan det kan være, mange af os bruger dem alligevel. Via de fire trin nedenfor kommer deltagerne til at være med til at udtrykke, hvilke stigmatiserende ord de selv forbinder med forskellige grupper af mennesker, og de kan opleve, hvordan det for dem føles at skulle tage disse ord på sig.

Formålet med workshoppen er at give eleverne en personlig oplevelse med at sætte ord, fordomme og stereotyper på hinanden og bryde dem ned igen. Formatet er baseret på workshopkoncept LILO (Looking in, looking out), som LGBT+ Danmark dagligt bruger i deres arbejde verden over.

Workshoppens fire dele byder på:

1. Først introducerer vi vores organisationer og formålet med workshoppen for eleverne, hvor vi trækker tråde til det undervisningsmateriale, de har været igennem i lektionen forud for denne workshop. Derefter går vi igang med LILO:
2. Hver elev vil blive udpeget som en person fra en samfundsgruppe såsom ”kvinde”, ”LGBT+ person”, ”person med anden etnisk baggrund end dansk” og vil have en seddel klistret på brystet med denne rolle. Derefter bliver eleverne inddelt i grupper og skal på et flipchart i grupperne skrive ned, hvilke ”dårlige ord”, stereotyper og slang, de kender til og forbinder med denne samfundsgruppe. Alle eleverne har hver sin tusch. Til slut samles alle grupperne i en cirkel, og så skal hver studerende læse de ord op, som er blevet tildelt deres rolle, hvor de starter med at sige, hvem de er og følger op med, hvad for nogle ord, de tillægges. Eksempelvis ”Jeg er en kvinde, og folk omkring mig siger, at jeg er...”
3. Derefter fortsætter øvelsen med en refleksionsdel. I grupper skal eleverne reflektere over deres oplevelse. De vil få spørgsmål som: ”Hvordan føles det for dig at bruge disse ”dårlige ord”?”, ”hvorfor tror I, at disse ord bliver brugt om denne

samfundsgruppe?”, hvordan føltes det at bære mærkatet som en person, der bliver talt sådan om?”

4. Til slut rundes øvelsen af med en dialog om, hvad det betyder, når bestemte samfundsgrupper i deres hverdag og i medierne, for eksempel, bliver omtalt med ”dårlige ord” og stereotyper. Eleverne fortsætter med en diskussion om positivt sprogbrug baseret på spørgsmål som ”hvordan kan vi hver især blive mere inkluderende?”, ”hvordan lærer vi, hvad der er godt at sige – og hvordan spørger man?”, ”hvad kan medierne lære?”, ”hvilke ord kan man bruge i stedet?”.

Remedier, vi skal bruge til workshoppen:

- Sedler at klistre på alle elever med deres karakterer/roller
- Flipcharts/tavler
- Elefantsnot
- Tuscher til at skrive på flipcharts/tavler
- Tape til gulvet

Til underviseren: Baggrundsmateriale til undervisning og workshop

Herunder finder du relevante links og mere information om emner relateret til undervisningsmaterialet, vi mener, kan være nyttigt som baggrundsviden for dig som underviser forud for undervisningen.

Relevante links:

KVINFO:	Kvinfo.dk
Dansk-Arabisk Partnerskabsprogram:	Dapp.dk
International Media Support (IMS):	Mediasupport.dk
LGBT+ Danmark:	lgbt.dk

Oprindelig Inkyfada-artikel på engelsk: <https://inkyfada.com/en/2016/05/17/cleo-a-transgender-activist-seeking-refuge-in-tunisia/>

Interview Eva Kvist, TV 2 Østjylland (2021): <https://www.tv2ostjylland.dk/ostjylland/tv-2-i-ostjylland-anklages-af-homo-organisationer>

I Bilag 3 finder du også en oversigt over relevante begreber inden for LGBT+.

Inkluderende/kønssensitiv journalistik

Ligesom sprog skaber virkelighed, så gør medierne det også. De nyheder vi ser og hører i tv, i radioen, på avisforsiderne og på vores sociale medier er ikke kun en refleksion af, hvad der sker omkring os – de er også med til at forme den måde, vi ser verden på. De ord, vendinger, greb og beskrivelser som medierne bruger i deres dækning danner billeder i vores hoveder, og det er med til at præge vores holdning, tankegang og forståelse.

Tænk for eksempel på forskellen imellem at bruge en vending der lyder ”det var et værre tøse-kast” og ”det var en skidt aflevering”. Eller at omtale nogen på overførselsindkomst som ”en kontakthjælpsmodtager” eller ”en Dovne-Robert”.

Hver gang en journalist dækker et emne, så vælger personen en vinkel og en måde at beskrive historien på, for det er umuligt at få alle sider af sagen med på én gang.

Journalisten vælger også, hvem der får en stemme og hvem der ikke gør i historien.

Journalistens eget køn og baggrund har også en betydning, for det er ofte bestemmende for, hvilken historie og vinkel personen tager op. Det kan lyde simpelt, men disse faktorer har en stor betydning.

Ideelt kan journalistikken hjælpe dem frem i spotlygten, som ikke har en stemme i den offentlige debat. Den kan udfordre stereotyper og nuancere forsimplede forestillinger. Den kan engagere marginaliserede grupper, der ikke selv har vidtrækkende platforme, og den kan påvirke demokratiet ved at sætte fokus på de problemstillinger, mennesker og idéer, der ellers går under radaren. Men sådan er det desværre langt fra altid.

I dag bliver der stadig produceret meget journalistik, der reproducerer fordomme og forstærker stereotyper. Ifølge Who Makes The News er det på verdensplan kun 4% af al journalistik som aktivt udfordrer kønsstereotyper. Det er også kun 24% af alle, der bliver set, hørt og læst om i aviser, tv og radio som er kvinder. Det betyder, at det tre ud af fire gange er mænd, der bliver repræsenteret, får taletiden og sætter dagsordenen. Så lidt som 10% af de historier, der bliver udgivet fokuserer på kvinder, deres perspektiver og problemstillinger. Disse tal er kun for kvinder, men kigger man imod andre samfundsgrupper såsom LGBT+ personer eller visse religiøse grupper er situationen ofte endnu værre.

Når grupper i befolkningen er under- eller misrepræsenteret i medierne, har det konsekvenser på både samfunds- og individniveau. Det kan påvirke tonen i den offentlige debat, folkestemningen omkring en sag og politikernes fokus. Det kan give et skævt billede af og bekræfte generelle fordomme om eksempelvis kvinder, LGBT+ personer eller religiøse minoriteter. For eksempel ved kun at interviewe heteroseksuelle kvinder om husarbejde og børnepasning og udelukkende interviewe hvide mænd om økonomiudvikling og raketforskning.

Derfor kommer der mere og mere fokus på inkluderende journalistik, der skal forsøge at afspejle den diversitet, der er i alle samfund – køn, seksualiteter, etniciteter, aldre, uddannelses- og indkomstniveauer, osv. Overordnet fokuserer denne type journalistik på fem aspekter:

- at gøre det lettere at se vigtige forskelle i mænd, kvinder og andre køns behov
- at udfordre bevidste og underbevidste antagelser og fordomme om kønsroller i samfundet
- at bidrage til fundamentet for et mere lige sprogbrug og derved til et mere lige samfund
- at gøre opmærksom på, hvordan sprog former og påvirker vores opførsel og opfattelse
- at gøre det lettere og mere trygt for alle mennesker at udtrykke sig selv og opføre sig på en måde som bryder med traditionelle antagelser om køn og kønsroller

Om Inkyfada og deres banebrydende arbejde i Tunesien

Inkyfada er et uafhængigt onlinemedier, der blev startet i Tunis i Tunesien i 2014 af en gruppe journalister, tech udviklere og grafiske designere. De laver undersøgende, kritisk journalistik, og en af grundstenen i deres arbejde er inkluderende journalistik – faktisk var de et af de første tunesiske medier til at omstille til den tilgang i journalistikken.

Dette betyder, at de sørger for, at deres medarbejdere og ledelse har forskellige køn, baggrunde, aldre, osv. Det betyder også, at alle deres journalister bliver trænet i, hvordan de skal tilrettelægge og udføre deres arbejde, så kvinder, LGBT+ personer og andre minoriteter bliver repræsenteret på en anerkendende facon - både som eksperter, som talspersoner, som familiemedlemmer, som ledere, som aktivister og i det hele taget som kilder på et væld af emner og oplevelser. De sørger for at bruge kønsneutrale ord såsom "politibetjent" i stedet for "politimand" og tænker over, at deres billeder ikke forstærker traditionelle måder at tænke køn og kønsroller på.

På mange måder er Inkyfada flere hestelængder foran de fleste danske medier. Måske lyder det ikke af så meget med en omstilling til inkluderende journalistik, men hvis det skal gøres rigtigt, så skal det føres ud i alle grene af et mediehus, og det er der mange praktiske udfordringer i. Det betyder måske, at man skal til at ansætte nye folk, ændre de journalistiske guidelines og optælle kilder i alt, hvad man udgiver. Derudover så kræver det, at alle involverede skal lære at tænke anderledes, og det er faktisk sværere end man tror, fordi man skal lære et "nyt" sprog, ændre på dybt forankrede vaner og lære at opdage sine egne forudindtagelser og fordomme.

Forslag til eksempler og aspekter, der er værd at lægge mærke til i Inkyfadas artikel

"Cléo er en høj og elegant kvinde som introducerer sig selv med få ord og et smil: Mit navn er Cléo. Jeg er 28 år og kommer fra Benin...."

Cléo får selv lov til at fortælle sin historie, uden afbrydelser og uden at der bliver sat spørgsmålstejn ved hendes køn, identitet og seksualitet. Hun bliver omtalt som "hun" og "den unge kvinde" hele vejen igennem artiklen. Beskrivelsen af hendes udseende er sparsom og kønsneutral.

”Da de ankommer til Abidjan, undersøger de to kvinder hvilket land Cléo kan flytte til for at få en karriere inden for modeindustrien.”

”Da hendes visum udløber, lever hun i konstant frygt for at bliver deporteret tilbage til Benin, hvor hun ikke længere har at nogen tilbage (nu hendes mor også er flyttet). Det eneste, der skulle til var ét stop af politiet, som så ville sende hende tilbage. Cléo føler sig hjælpeløs og beskriver perioden som ’ekstremt svær og pinefuld.’”

Cléo fremstår som meget andet end ”bare” en transperson i sin fortælling – hun er en flygtning, aktivist, designer, datter, ven, familiemedlem og elev.

Selvom hendes historie i høj grad handler om hendes identitet som kvinde, så bliver hun også brugt som kilde på en anden vigtig historie: livet som flygtning. Hendes beretning er med til at nuancere, at folk ikke kun flygter fra deres land på grund af krig eller sult, men også af mange andre årsager, og at flygtninge har mange forskellige bevæggrunde og behov. Derudover er Cléo også portrætteret som et ungt menneske, der skal finde sin egen vej og har ambitioner for sit liv og sin karriere – nøjagtig som så mange andre unge. Billedvalget i artiklen fokuserer også på disse aspekter af Cléos liv, altså hendes faglige virke og hendes usikre tilværelse i landflygtighed.

”Hun opsøger sin mor og fortæller hende, at nej, hun er ikke ’homoseksuel’. ’Faktisk kan jeg lide drenge og jeg har det bedre, når jeg har kjole på.’”

Fremstillingen af Cléo bryder med nogle af de forestillinger, der hersker omkring transpersoner. For eksempel, at man automatisk er homoseksuel fordi man er transseksuel eller at mennesker aktivt vælger deres oplevelse af eget køn og seksualitet. Cléos historie sætter fokus på, hvor udfordrende det kan være at blive ”født i den forkerte krop”, og det bliver tydeligt hvor vigtigt det er at adressere fordommene imod mange forskellige samfundsgrupper: LGBT+ personer, kvinder, sorte, flygtninge, osv.

”Nogle gang føler Cléo sig bitter over sine personlige oplevelser. ’Jeg synes, at min kamp har kostet mig dyrt og nogle gange fortryder jeg lidt. Min familie er blevet delt på grund af den, og min mor modtager stadig trusler fra familiemedlemmer (...)’ Cléo føler sig skyldig over den situation, hendes mor er i i dag, men ved ikke, hvad hun kan gøre for at løse det.” Samtidig viser artiklen også, at Cléo er i stand til at grine af episoder omkring sin identitet og køn, som hun finder sjove og reflekterer over, hvad hendes kamp for at være sig selv har kostet – både for hende selv og andre. Hun står tydeligt frem som et menneske med et lige så nuanceret følelsesliv som enhver anden, og det er ikke svært at forstå, hvor

udfordrende Cléos liv er eller hvor voldsomt hun er blevet behandlet – også selvom man ikke selv er i samme situation.

Forslag til eksempler og aspekter, der er værd at lægge mærke til i TV2 Østjyllands interview

Værten anerkender ikke transpersoners oplevelser og identitet, og det er en problematisk præmis for interviewet. Han virker uforberedt, har ikke læst artiklen/magasinet, og han ved ikke, hvordan han skal tale om Betina og hendes situation. Han spørger ikke ind til Betina's oplevelser, men forholder sig derimod kritisk til transpersoner og magasinet. Betina portrætteres ikke som andet end transperson i dette interview – hun står ikke frem på noget tidspunkt som en forælder, ægtefælle, familiemedlem, osv.

[Værten] "Da jeg lige bladrede lidt i det, der faldt jeg blandt andet over denne artikel her som hedder 'Da far blev til mor'. Og den handler kort fortalt om en mand som er transvestit [Trine bryder ind og retter ordet 'transvestit' til 'transperson'] og lever i et lesbisk forhold. Det måtte jeg lige læse et par gange, for det blev jo lidt kompliceret fordi han er en mand, men lever i et lesbisk forhold. Hvordan kan det egentlig lade sig gøre?"

Værten har ikke en forståelse af termerne omkring køn og seksualitet (se Bilag 3 for flere definitioner):

- Transkønnet/transperson = en fællesbetegnelse om personer, hvis kønsidentitet eller kønsudtryk i større eller mindre grad ikke er i overensstemmelse med det køn, de blev tildelt ved fødslen. At være transkønnet har ikke noget med seksuel orientering at gøre
- Person, der i påklædning, adfærd m.v. udtrykker det modsatte køn, og hvis kønsidentitet i større eller mindre grad adskiller sig fra det køn, pågældende blev tildelt ved fødslen. Begrebet vedrører således kønsidentitet og har intet at gøre med seksuel orientering

Betina omtales i artiklen og af Trine kun som "hun" og "en kvinde". Værten omtaler hende som "han" og "en mand".

Værten bruger det negativt ladede ord "kompliceret" til at beskrive Betinas identitet og seksualitet. På den måde indikerer han, at han ser hende som uden for normen og at hendes situation er svær for ham at forstå.

[Værten] "Men han er jo rigtigt.. Han er jo rent fysisk reelt en mand." [Trine svarer: "Til dels"]
"Ja okay."

Værten anerkender ikke Betinas identitet som kvinde. Han er konstaterende fremfor spørgende i sin tilgang. Han hæfter sig ved traditionelle forestillinger om køn som er baseret på fysik og krop, og fremfører disse forestillinger som bevis på, at Betinas sande identitet i virkeligheden ikke er som kvinde.

[Værten] "Hun/han er et eksempel på en lidt speciel minoritet. Har du gjort dig nogen overvejelser om, hvor specielle sådan nogle artikler kan blive i deres udtryk. Hvor går grænsen fra et kærligt portræt af sådan en kvinde-mand til et decideret freakshow med særlinge med perverse lyster."

Værten går stadig ikke med på præmissen om, at Betina er en kvinde og fortsætter med at veksle imellem "hun" og "han". Han kalder hende også en kvinde-mand, hvilket ikke er den term, som han blev introduceret til og opfordret til at bruge tidligere i interviewet: transperson.

Værten nævner, at Betina ikke bare tilhører en minoritet, men endda en speciel en af slagsen. På den måde fremmedliggør han hende og hendes oplevelser i endnu højere grad. Det er på alle måder stødende og stigmatiserende at omtale en gruppe mennesker som freaks og perverse særlinge. Værten vælger et meget ladet spørgsmål, der antyder, at det er den opfattelse som heteronormative læsere kan få ud af at åbne magasinet. Han fokuserer derfor på deres oplevelser frem for Betinas eller andre minoritetspersoners.

Mere om framning

Framing er mentale kategoriseringer som leverer den optik vi bruger til forstå verden og virkeligheden igennem. Det var noget i den retning George Lakoff skrev i indledningen til sin bog: "Don't Think of an Elephant - Know Your Values and Frame the Debate" fra 2004. Og frames er ofte sammenfattet i metaforer som gør abstrakte kategorier konkrete og nærværende. Og måske helt misvisende. Tænk fx på "drivhuseffekten" som metaforen for de klimamæssige konsekvenser af den menneskelige vækstaktivitet på Jorden i de sidste mange år. Og et 'drivhus' er jo en god og nyttig ting, eller hvordan? *Konceptuelle frames* er altid en slags kategoriseringer, og for de fleste mennesker - også journalister - er de en del af "det kognitivt ubevidste", dvs. de fungerer bare helt automatisk og usynligt for den praktiske journalistiske bevidsthed som gør brug af dem. *Frames som mental begrænsinger og skyklapper*, bliver man først opmærksom på når nogen "råber op" og formulerer alternative konkurrerende frames: "*modframes*" kunne man kalde det.

Vedlagte bilag:

Bilag 1: Tekst om framing, eleverne skal læse som lektier for forud for undervisningstimen

Bilag 2: Artikel fra det tunesiske medie Inkyfada oversat til dansk

Bilag 3: Relevante definitioner inden for LGBT+

Her kan man bruge det ord som bl.a. revisorer anvender når de bedømmer et regnskab: *Frames* skal lige-
som regnskaber være 'retvisende'. Tallene i et regnskab
kan være sande nok i sig selv, men hvis noget relevant
er fortiet, er regnskabet ikke retvisende. Det er desværre

Hvornår er *frames* i politisk kommunikation urede-
lige?

Framing er et amerikansk ord for noget amerikan-
ske debattører, især højrefløjen, har været gode til. Det
handler om at man med sproget sætter et fænomens ind-
i en vis ramme, en *frame*. En *frame* udgør en forudsat
synsmåde på verden (eller dele af den). Udtrykket *den*
homoseksuelle livsstil (som ofte høres især i amerikansk
debat) er et eksempel. Her forudsættes bl.a. den meget
diskutable anskuelse at homoseksualitet som sådan er
et spørgsmål om livsstil, altså noget man kan vælge til
eller fra.

uden at give argumenter.
Man har også andre metoder til at påvirke folks anskuelse

bliver øget".
Newspeak er en slags omvendt lommetyveri. Man
sikre at "flere kommer i arbejde, og arbejdsuddet
Margrethe Vestager omtaler reformarbejdet der skal
imellem – som om de *var* ens og forbundne. Som når
forbundne, lige ved siden af hinanden, typisk med 'og'
ner to forhold som ikke indlysende er ensartede eller
ånddrag-tekniikken (se s. 56). Den består i at man næv-
over. Det hjælper måske også at man bruger 'i samme
den lyder som noget man uden videre kan glæde sig
bud' til at glide ned i folks lommer mere ubeset fordi
have ideen om det fortræffelige ved øget 'arbejdsud-
ment i den offentlige debat. Man vil åbenbart hellere
man ikke særlig effektivt prøvet at forklare dette argu-
overbevise alle de arbejdsøgende om det. Derfor har

'Øget arbejdsudbud' er altså et begreb der *lyder* som
om det betegner noget ubetinget ønskeligt (flere jobs),
men som faktisk handler om noget meget mere kom-
plekst og ikke nødvendigvis glædeligt: at der skal være
flere arbejdsøgende. Hvorfor skal der det? Der er især
to grunde: Den ene er at der om ikke så mange år bli-
ver stor skævhed i befolkningens sammensætning, med
stadig flere på pension og færre i arbejdsstyrken. Den
anden grund forklarer sjældent så tydeligt af dem der ta-
ler om øget arbejdsudbud: Den er at en større mængde
arbejdsøgende ifølge økonomisk teori vil bevirke at
lønningerne ikke kan stige så meget som det hidtil er
sket – og så vil Danmark blive mere konkurrencedygtigt
og derfor få flere arbejdspladser. Men dette argument –
at øget arbejdsudbud skaber arbejdspladser – handler
om en effekt der *visnok* vil indfinde sig som resultat af
en ret langvarig og usikker årsagskæde. Det er svært at

gardejere.
bejdsløse, for at "tilbyde sin arbejdskraft" til de lokale
til Bornholm sammen med mange andre skånske ar-
man Lassefar, i Max von Sydows skikkelse, ankomme
sker fra romanen og filmen *Felle Erbreren*. I filmen ser
udgave af 'øget arbejdsudbud' er det mange sikkert hu-
altså at der bliver flere der *søger* arbejde. En ekstrem
det modsatte: at der bliver større udbud af *arbejdskraft*,
som man kan søge. Men faktisk handler ordet altid om
udbud af *arbejde*, dvs. flere ledige jobs (arbejdspladser)
sel, så skulle man tro at større arbejdsudbud er større
af ordet 'udbud', f.eks. i vendingen 'udbud og efterspørg-
2011 3.443. Hvis man tænker på den mest kendte brug
Infomedia kun 2 hits på det. For 2001 er der 173. For
og vokset siden 1990'erne. For 1991 er der i databasen
bejdsudbud? Det er et ord hvis hyppighed er vokset
arbejdsudbudet bliver øget". Men hvad betyder 'ar-

bl.a. at der er en homoseksuel livsstil – og at der kun er Udtrykket *den homoseksuelle livsstil* præsupponerer *suppositionstonsfsk.*

en præsupponeret anskuelse? Så kan man tale om *præ-præsupponerer*. Men hvad hvis modtageren ikke deler ter noget på denne måde, siger sprogforskere at man

Når man med sin sproglige udtrykksform forudsætter og kun hvis, begge er enige i det forudsatte. *begge* samtalepartners vegne. Det fungerer fint – hvis, At forudsætte noget som givet er altså at gøre det på

kone. Fra en *forudsætning* om at Jensen hidtil har slået sin *din kone?* Siger man sådan til hr. Jensen, taler man ud mest velkendte eksempel er *Er du holdt op med at slå* om det var anerkendt af *både taler og modtager*. Det noget og dermed tager det for 'givet', taler man som diskutabelt til at være *forudsat*. Hvis man forudsætter i omvendt *lommetyveri* gælder det om at få noget

Men det bliver der ikke. De slagkraftige metaforer om jomfruelighed og graviditet er endnu mere pædagogiske, for de giver jo klokkelære eksempler på forhold hvor der kun er to muligheder. Men er den synsmåde også retvisende for skattepolitik? Er der kun to muligheder her: skattestop og ikke-skattestop? (I valgkampen 2005 brugte Fogh, meget elegant, ordet *skattehop* som det eneste alternativ til skattestop). Det burde der gives argumenter for. Men det bliver der ikke.

der ikke for den. Metaforen med lommerne er let at huske, og det er jo ret ligegyldigt om ens småpenge ligger i den ene lomme eller den anden. Men metaforen lægger en ramme der siger at det også er ligegyldigt om skatten f.eks. ligger på indkomsten eller på boligen. Det er en højst diskutabel opfattelse; alligevel – eller netop derfor – argumenteres

Skattestop er som at afgøre jomfruelighed eller graviditet – enten er man jomfru, eller også er man ikke. (...) Skattestoppet giver tryghed i de enkelte familier og virksomheder, som ikke længere risikerer at få økonomien vælet omkuld af uventede stigninger i skatter og afgifter. Det forhindrer den slags narrespil, hvor skatteomlægninger bare flytter skattebyrden fra den ene lomme over i den anden lomme?

bl.a. dette om sit 'skattestop': at *frame*. Statsminister Anders Fogh Rasmussen sagde Sproglige billeder er blandt de bedste redskaber til

folks lommer uden diskussion. legitimt er det at skjule det og prøve at få det ned i tabelt noget er, eller jo mere omstridt – desto mindre opmærksomhed til det vi er uenige om. Jo mere diskutable antagelser vi er enige om. Derved kan der blive mere skal gerne være *indiskutable* ting der har den status – tager for givet; ellers ville den ikke fungere. Men det Der er meget i vor daglige kommunikation som vi

man taler til, deles ikke er enige. diskussion – det er uredeligt, især når man ved at dem forhand, skønt den netop burde gøres til genstand for lige. At tale *om* en bestemt anskuelse var givet på Her er noget andet der gør *frames* potentielt urede-

der *kun* er én. at der er en bestemt homoseksuel livsstil, og tilmed at homoseksuelitet (kun) er et livsstilsspørgsmål, men også *ket den homoseksuelle livsstil* køber man ikke bare at dem – eller i hvert fald ikke hylder dem. Med udtryk-visse anskuelser, selv om de måske er ganske uenige i få folk til bruge dem, har de på en måde allerede 'købt' lumske ved ord der forudsætter *frames*, er at kan man ofte den måde politikere bruger tal på. Og ord. Det

ALDERSNORMER

Normer om, hvad der er passende ift. forskellige aldre. Kommer fx til udtryk i lovgivning (at man først har stemmeret over 18 år), og i forventninger til livsfaser - fx at man som barn og ung er uansvarlig, at man som voksen er moden, og at man som gammel ikke kan være på arbejdsmarkedet.

ALKOHOLNORM

Normer for, hvordan man fester og hygger sig i Danmark er tæt bundet op på alkoholforbrug. Kan fx ses i festkultur, film og tv.

ASEKSUEL

At være aseksuel betyder, at man oplever meget lidt eller ingen seksuel tiltrækning - og hvis man gør, så har man sjældent eller aldrig lyst til at handle på den. Nogle aseksuelle oplever romantisk tiltrækning, hvilket betyder, at man kan holde af andre uden at være seksuelt tiltrukket af dem.

'AT SPRINGE UD'

'At springe ud' betyder at fortælle andre om sin seksuelle orientering eller kønsidentitet, fx at man er homoseksuel, heteroseksuel, biseksuel eller transperson. Vi lever i et samfund, hvor der er en forventning om, at man er homoseksuel og ciskønnet, medmindre man 'springer ud'. De fleste, der ikke passer ind i cisheteronormen, oplever at skulle springe ud igen og igen, fx når de får nye venner, starter i et nyt job, og taler med sundhedspersonale.

BISEKSUEL

At være biseksuel betyder, at man kan blive seksuelt tiltrukket af og/eller forelsket i personer af forskellige køn.

CIS-HETERONORM/CIS-HETERONORMATIVITET

Ordet Cis-heteronorm/cis-heteronormativitet betegner de normer, vi har for, hvordan piger og drenge forventes at være - hvad der er en 'rigtig' pige og en 'rigtig' dreng. Fx at det er 'naturligt' at piger bliver forelskede i drenge og omvendt. Cis-heteronormen tager udgangspunkt i, at der kun findes to køn. Heteronormen betyder også, at man som

udgangspunkt altid tror, at folk er heteroseksuelle - medmindre de eksplicit giver udtryk for noget andet. Det kommer til udtryk ved, at mange ting i samfundet er kønsopdelte: Toiletter, arbejdsmarked, vennegrupper, legetøj, navne, passende farver, hårlængde, tøj (som også ses i fysiske afdelinger i tøjbutikker), fritidsinteresser, hvilke følelser man kan vise, osv.

CISPERSON

At være cisperson, ciskønnet eller cis vil sige, at man identificerer sig med eller oplever at passe med det køn, man blev tildelt ved fødslen. At være ciskønnet betyder, at der overvejende er overensstemmelse mellem ens kønsidentitet, kønsudtryk og det køn man blev tildelt ved fødslen.

Et eksempel kan være en person, der ved fødslen blev tildelt kønnet "kvinde" og samtidigt føler og identificerer sig som kvinde - alt sammen ifølge de herskende normer i Danmark og globalt, som dette materiale ønsker at nuancere og udvikle.

DANSKHEDSNORM

Danskhedsnorm er forventningen om, at "rigtige" danskere er personer med hvid hud, der er født i Danmark, har et såkaldt "dansk" navn og er (kultur)kristne. Danskhedsnormen kommer fx til udtryk i ideen om, at nogle værdier og traditioner er særligt danske og dermed mere værdifulde end andre (fx frisind, hygge, demokrati).

FEJLKØNNE

Man fejlkønner, når man antager, at en person har et andet køn end det, de har og fx bruger et andet navn eller pronomen om en person end det, de har valgt skal bruges om sig selv. Man fejlkønner fx en transperson, når man siger 'han' om personen, selvom personen er en kvinde og bruger pronomenet hun.

FOBI

At have en fobi mod noget betyder egentlig, at man er bange for noget, men når vi bruger det om mennesker, betyder det, at man har en negativ eller hadefuld holdning over for noget eller nogen. I forhold til LGBT+ kan der fx være tale om homofobi, bifobi, transfobi og femmefobi (had overfor personer med feminint kønsudtryk).

FUNKTIONSVARIATIONER

Funktionsvariationer er et begreb, der ofte bruges i stedet for handicap, fordi funktionsvariationer er mere neutralt beskrivende end handicap, der signalerer mangel eller noget negativt. Normen om at kroppe er funktionelle og uden fysiske eller mentale funktionsvariationer kommer til udtryk i forventningen om, at alle har en funktionel krop og sind. Det kan ses i bygninger uden ramper og elevatorer, i skolesystemet, på arbejdsmarkedet, m.m.

HADFORBRYDELSER

Hadforbrydelser eller 'hate crimes' udspringer af had eller fjendtlighed mod bestemte grupper. Gerningsmænd til hadforbrydelser opfatter sine ofre på en forenklet og negativ måde, som de mener kendetegner hele gruppen.

I perioden 2008-2017 blev mellem 3600 og 5000 personer i Danmark udsat for racistisk motiveret vold og mellem 1500 og 2500 ofre blev udsat for vold pga. seksuel orientering - hvert år. Hadforbrydelser på baggrund af racisme, religion eller seksuel orientering er i stigning. De fleste hadforbrydelser sker i offentligheden – på åben gade, i supermarkeder, pladser, parker, svømmehaller eller i offentlige transportmidler. Derfor undgår minoriteter visse offentlige steder.

Kilde: Det kriminalpræventive råds hjemmeside, april 2019.

HETEROSEKSUEL

At være heteroseksuel eller hetero betyder, at man kan føle sig seksuelt tiltrukket af og/eller forelsket i personer af det "modsatte" køn ud fra den forståelse, at der kun eksisterer to køn – mænd og kvinder. Nogle heteroseksuelle kan dog også af og til føle sig tiltrukket af andre køn.

HOMOSEKSUALITET

Homoseksualitet betyder, at man kan føle sig seksuelt tiltrukket af og/eller forelsket i personer af én "eget" køn - ud fra den forståelse, at der kun eksisterer to køn – mænd og kvinder. Nogle homoseksuelle kan dog også af og til føle sig tiltrukket af andre køn.

Kvinder kalder sig ofte for lesbiske, mænd ofte for bøsser.

HVIDHEDSNORM

Normen om, at det er mest 'naturligt', værdifuldt og ønskværdigt at have hvid hudfarve. Kommer fx til udtryk i begreberne "hudfarvet" plaster/tusser; at folk der racegjort som ikke-hvide bliver spurgt af folk, der racegøres som hvide, hvor de kommer fra og at folk, der er hvide, har lettere ved at få jobs, se sig selv genkendt i medier, osv.

INTERKØNNET/INTERSEX

At være interkønnet vil sige, at man er født med en eller flere fysiske variationer fx i kromosomer, gener, hormoner og/eller kropslige variationer fx i de reproduktive organer. Nogle interkønnede personer bliver kategoriseret som interkønnede ved fødslen, andre finder først ud af det senere og nogle får det aldrig at vide af sundhedspersonale eller familie. I Danmark opererer man ofte interkønnede babyer og børn uden deres samtykke, for at få deres kroppe til at passe i kategorien dreng eller pige.

Interkøn er ikke udtryk for sygdom, men en fællesbetegnelse for naturligt forekommende variationer af kønslige træk, der ikke lever op til samfundsskabte sociale normer og medicinske idealer for, hvordan hankønnede og hunkønnede kroppe ser ud. Interkøn er ikke udtryk for identitet eller seksualitet men fysiske træk, og interkøn er altid medfødt.

KERNEFAMILIENORM

Kernefamilienormen er forventningen om, at alle lever i eller har lyst til at leve i en kernefamilie bestående af en ciskønnet, heteroseksuel kvinde i et romantisk forhold med en ciskønnet, heteroseksuel mand og deres fælles børn. Forventningen om, at man skal bo sammen, være økonomisk afhængige af hinanden og være i et langvarigt romantisk forhold med børn for at være en familie. Kan fx ses i breve til hjemmet fra skoler, i bøger, film og serier og i lovgivningen, hvor folk, der er gift har flere fordele end folk, der ikke er, og hvor man kun kan være to juridiske forældre til et barn.

NORM OM KRISTENDOM/ KULTURKRISTENDOM

Norm om kristendom/kulturkristendom kommer til udtryk ved fejring af og fridage ved bestemte højtider (fx jul, påske), men ikke andre (fx eid, pesach), og i ideen om at nogle værdier er særligt kristne (fx medmenneskelighed).

KROPS- OG SKØNHEDSNORMER

Normen om, at man skal have en slank krop og at mennesker, der bliver betragtet som smukke, er mere værd. Mange skønhedsnormer hænger tæt sammen med andre normer, fx for køn og hudfarve.

KØNSIDENTITET/KØN

Kønsidentitet er en persons oplevede køn – dvs. hvilket køn, du føler dig som. De fleste har en meget klar oplevelse af, hvilket køn de har. Ingen andre end en selv kan afgøre dette. Derfor har hver enkel retten til selv at definere sit køn. Ens køn kan sagtens ændre sig i løbet af livet.

KØNSUDTRYK

Kønsudtryk handler om måden, hvorpå du udtrykker eller viser dit køn. Man kan for eksempel vise sit køn gennem tøj, frisurer, make-up, måder at bevæge sig på eller stemmeføring.

LGBTQ+

LGBTQ+ er en forkortelse for lesbiske, bøsser, biseksuelle, transpersoner og queer-personer. +’et står for, at der egentlig burde være mange flere bogstaver i rækken f.eks. A for aseksuelle, I for interkønnede, P for panseksuelle, osv.

MINORITETSSTRESS

Minoritetsstress kan forstås som det pres man udsættes for som minoritetsperson, når man konstant lever med risikoen og frygten for at blive ekskluderet, latterliggjort eller forskelsbehandlet. Minoritetsstress skal ikke forveksles med diagnosen stress.

NORMER

Normer er de uskrevne regler og forventninger, som påvirker vores forestilling om, hvad der er normalt og rigtigt – og hvad vi forventes at gøre og synes. Normer findes overalt i samfundet og i subkulturer. De er med til at sætte både uskrevne og skrevne regler for, hvad der er acceptabelt og ønskeligt i samfundet mht. fx personers identitet, livsvalg, adfærd og udtryk.

PRONOMEN

”Han”, ”hun”, ”hen”, ”de”, ”den”, ”hen” m.fl. er personlige pronomener eller stedord, som vi omtaler hinanden med. I Danmark benyttes rigtig mange forskellige pronomener, og alle har selv ret til at bestemme, hvilket pronomen de bruger om sig selv, og ønsker at andre skal bruge om dem.

RACEGØRELSE

Race er ikke en naturlig eller videnskabelig kategori men en samfundsskabt kategori, som har en reel betydning for menneskers muligheder og rettigheder, både juridisk, socialt og kulturelt. Det er racismen, der skaber racer og ikke omvendt. Den proces, der skaber og inddeler folk i racer, beskrives ofte som racialisering eller racegørelse, for at understrege, at race er resultatet af en proces; at race ikke eksisterer uden racisme.

Kilde: <http://baggrund.com/hvad-betyder-sorteliv/>

RACISME

Racisme er diskrimination og holdninger baseret på race, hudfarve, afstamning eller national eller etnisk oprindelse. I dag kommer racisme også til udtryk i forskelsbehandling ift. kultur og religion. Racisme er udtryk for en racistisk opfattelse af mennesker, hvor hvide mennesker (og hvid kultur) bliver set som mere værd end andre. Racisme kommer bl.a. til udtryk i lovgivning, udtalelser og handlinger som har negative effekter på personer, der racegøres som ikke-hvide, uanset afsenderens intention.

STIGMATISERE

At stigmatisere betyder at stemple en person med ’et negativt mærke’. Når man råber ”bøsse!” efter nogen, bruger man ordet bøsse som skældsord og siger dermed, at det er uønsket og latterligt at være bøsse, uanset om den person man råber efter, er bøsse eller ej. Man udelukker også at personer, der ér bøsser, kan være meget mere end blot bøsse.

TILDELT KØN

Begrebet tildelt køn bruges til at beskrive det køn, man tildeles ved fødslen af sundhedspersonale. I Danmark findes kun to kategorier for køn – dreng og pige – som også er juridiske køn, som staten registrerer alle personer med. Man definerer det oftest ud fra en vurdering af ens ydre kønsorganer. Indre kønsorganer, kønskromosomer og hormonniveauer kan også være en del af vurderingen. Der er faktisk meget stor variation i disse faktorer fra naturens side, som ikke afspejles i det binære kønssystem.

Det er vigtigt at benytte begrebet tildelt køn, eller køn tildelt ved fødslen, i stedet for fx "biologisk køn". I begrebet biologisk køn, ligger nemlig en forståelse af, at der kun findes to køn fra naturens side, men eftersom der findes enorm variation i, hvordan menneskers kroppe faktisk er, er dette begreb misvisende og opleves skadeligt af mange personer.

TRANSPERSON

At være transperson, transkønnet eller trans vil sige, at man ikke identificerer sig med eller oplever at passe med det køn, man blev tildelt ved fødslen. Et eksempel kan være en person, der ved fødslen blev tildelt kønnet 'kvinde' og føler og identificerer sig som mand. En transperson kan også være ikke-binær, dvs. en person som hverken identificerer sig som mand eller kvinde. Betegnelsen transseksuel opleves som stødende af mange transpersoner, og bør derfor undgås.

QUEER

Queer bliver brugt på flere forskellige måder og har flere betydninger. Queer bruges nogle gange som paraplybetegnelse for LGBT+ personer. Ofte bruges queer som betegnelse for en persons kønsidentitet og/eller seksuelle orientering. Personer, der bruger queer om deres køn og/eller seksuelle orientering, gør det ofte for at afvise traditionelle kategorier for køn og seksuel orientering.